

БҮРЯТ - МОНГОЛ ОЙ УНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советдэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горномой орган

№ 143 (3447) 1941 оной июнийн 20, пятница СЭН 15 МҮНГЭН

ТҮРҮҮ БЭШЭГ: Модо урадхуулгы хаха соонь дүүргэхэ шухала. Силос даралгада бэлэдхэл үшөө эхилээдүй (1-дөхи нюурта). Хүдэлмэрээ эрид найжаруулха хэрэгтэй (1-дөхи нюурта). Культурна болбосон байдалтай болоһон колхоз (1-дөхи нюурта).

Эрхим хүнүүд, эрхим фермэнүүд (1-дөхи нюурта). Советскэ Союз дотор (1-дөхи нюурта). Хуралсалай шэнэ мэлдэ бэлэдхэнгүй (2-дөхи нюурта).

Хуралсалда эдихитэйгээр хабаадаасана (2-дөхи нюурта). ВРАЧЫН ЗУБШЭЛ, Малари (2-дөхи нюурта). Республика дотор (2-дөхи нюурта). Европа, Африка ба Азидахид дайн (2-дөхи нюурта).

МОДО УРАДХУУЛГЫЕ ХАХА СООНЬ ДҮҮРГЭХЭ ШУХАЛА

Манайда хэдэ хэдэн предриятияуд, нургуулинууд, байрын гэрнүүд, больницанууд шэнээр баригдахаар хараалагдаана. Эдэ барилганууды гүйсэдхэлгэдэ элдэб материалууд, нэн түрүүнд, модон хээр хэрэглэгдэхэ байна. Тиймэнэ, ой модоной ажайлэдбэрин предриятинуудай урда угаа харюусалгатай зорилго табигдаһаар. Манай республика модобэлэдхэлгээр Союз дотор бага бэшэ һуури эзэлнэ.

Бурмонголос энэ жэлдэ республикыгаа ажайлэдбэридэ 695 мянган кубометр модо үгэхэ ёһотой. Мүнөө, модо урадхуулга түлэг дундаа ябана. Республика дотор урадхуулгада 600 мянга гаран кубометр модон табигданхай. Хэдэ хэдэн леспромхозууд урда жэлүүдэйхи энэ эхитэйгээр ажаллажа эхилэ. Жэшэнь, Курбын леспромхоз (директор нүхэр Борисов) модо урадхуулгыгаа графигие үдэрһөө үдэртэ дүүргэлтэ болгоно. Байкальскэ леспромхоз (директор нүхэр Соколкин) гол мүрөнөөр модо урадхуулгаа дүүргэжэ, мүнөө далайгаар урадхуулгы эхилэ.

Эдэ мэдэвүүдхэ харахада, модо урадхуулга нёдондойхи оо үлэмжэ хайнаар үнгэргэгдэжэ байна. Бурмонголосей ба олонхи леспромхозуудай хүтэлбэрилгэшд модо урадхуулгаа саг болзор соонь дүүргэхээр зоригжонхой. Зүгөөр, мүнөөнөө ханаагаа амаржа яабашы болохогүй. Ушарын, навигациян түрүүшын үдэрүүдтэ тохёолдоһон дутуунууд мүнөөшэ үргэлжэлһөөр.

Недондо модо урадхуулгы хэрэгтэ аймагай партией-советскэ организацинуудай ба колхозуудай хүтэлбэрилгэшд харюусалгагүйгөөр ханджа, тэрэниэ хүдэлмэрилгэшдөөр ба унаагай хүсөөр хангаагүй дээрэһэн, модо урадхуулгада нилээд хаад болоһон байгаа. Мүнөө, модо урадхуулгы амхизургаанууд сезонно хүдэлмэрилгэшдөөр 73 процент хангаданхай. Илангала Хорин, Баргажанай ба Заиграйн аймагууд тусбөөр хараалагдаһан хүдэлмэрилгэшдөө урадхуулгада хүсөөр эльгээнгүй. Хараалагдаһан хүдэлмэрилгэшдые хаха соонь эльгэхээр аймсоветүүдэй гүйсэдкомүүды уялгалһан БМАССР-эй Совнаркомой тухайта тогтоолой байбашы наань, дурсагдаһа аймагуудай хүтэлбэрилгэшд тэрэниэ дүүргэлтэ болгоногүй. Модо урадхуулгы үбнэ хуряалгын эхилхэнэ урда тээ дүүргэжэ.

Тэндэ ажаллажа байһан хүнүүдэ сүлөөлхэ тухайда нютагууддахи хүтэлбэрилгэшд анхарха зэрэгтэй. Модо урадхуулгы унжагай руулаа хаа, үбнэ хуряалгын хүдэлмэринүүдтэй зэрэгшэжэ, үнгэргэжэ жэлүүдэймнай дутуунууд дахин дабтагдаха байһынь мэдэрхэ хэрэгтэй.

Тэрэшэлэн, модо урадхуулгы Улан-Удын конторын урда харюусалгатай зорилго табигдана. Тэрэнэй түсёбынь 140 мянган кубометр. Гадна, үнгэргэжэ жэлдэ үбанай үерөөр хүдөө гаргагдажа хаялгашаһан 73 мянган кубометр модон урадхуулгада хуряалга ушартай. Энэндэ хүдэлмэрин угаа эхэ хүсан хэрэглэгдэнэ. Хэрбөө энэ гэнээр бодото хэмжээ абаагүй хаа, бэрхшээлтэй байдал тохёолдожо магад.

Леспромхозууд ба урадхуулгы конторынуудай хүтэлбэрилгэшд, мүн колхозуудай түрүүлэгшээр модо урадхуулгы түлөө хүсэд харюусаха байһанаа мартаха ёһогүй.

Модо урадхуулга дээрэ ажаллагдаһан дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэрин үргэн далайсатайгаар эмхидхэлгэ, тэдэнэй байра байдалы найжаруулга шидэхэ урдашаартай. Хорин леспромхозой 750 хүдэлмэрилгэшдөө 505 хүниэ социалистическэ мүрьсөөдэ оролсонхой. Тэндэ 175 стахановец тоологдоно. Үйлэдбэринь бүтөөсэ дунда жэшээгээр 128 процент байха юм. Энэ илангала Тарбагатайн аймагай колхознигууд хайнаар хүдэлмэрилнэ. Зүгөөр, хүдэлмэрилгэшдэй байра байдалынь муу. Леспромхозууд, тэрэшэлэн Бурмонголос энэ хэрэгтэ анхаралаа багаар табина. Эдэнэр ой модон соо һуубашы хаа, фанера ба бусад хэрэгсэлүүды олодо тээһэн «хүлээһээр» саг үнгэргөөд, хүдэлмэрилгэшдые байраар хангажа шадаагүй. Энэ эгээн түрүүндэ Хорин леспромхоздо хабаадана.

Модо урадхуулгада эгээл зохид сагай болоод байхада, удааралгы тэсэжэ огто болохогүй. 1940—41 онуудта бэлэдхэгдэн ба үнгэрһэн жэлүүдтэ үбанай үерөөр хүдөө гаргагдаһан бүхы модонууды бурин абахаар бодото хэмжээнүүдэ бөөлүүхынь ой модоной амхизургаануудай хүтэлбэрилгэшдөө эригдэнэ.

Урадхуулгыгаа түсэбье графигай ёһоор болзор соонь гүйсэдхэжэ, ажайлэдбэрингөө предриятинуудта эрхим шаартай модо туншаажа үгэлгэ—леспромхозуудай шухалын шухала зорилго гэшэ.

Иван Франкогэй нэрэмжэтэ, Украинсна театрын гастроль ехэ амжалтатай ябана

«Украиннын талануудта» гэнэн жүжэг табихадан нүхэд И. В. Сталин, В. М. Молотов, А. И. Микоян, А. А. Жданов, Н. С. Хрущев, Л. П. Берия, Г. М. Маленков байлсаба.

Москвада үнгэргэгдэжэ байгаа Украиннын киевскэ, Ленинэй орденот, Иван Франкогэй нэрэмжэтэ Академическэ театрын гастроль ехээн амжалта туйлаба. Тэрэнэй жүжэгүүд Станиславскын нэрэмжэтэ театр соо табигдажа байха зуураа москвалгайхиде ехээр һонирхуулна. Столицата харуулан бүхы жүжэгүүдынь — Франкогэй «Хулгайлан жаргал», Старицкын «Маруся богуславка» ба «Ой, Грицю, бү яба», Корнейчукай «Украиннын талануудта» ба бусад жүжэгүүдынь Украиннын театральна культурын халбаран сөсөлгөжэ байһанайн гэршэ болон.

Июнийн 15-най үдөшөлөн Иван

Силос даралгада бэлэдхэл үшөө эхилээдүй

ХОРИ. (Манай спецкоррпоо). Анаагай сомоной, Ждановой нэрэмжэтэ артель (түрүүлэгшэнь лүх. Ш. Жамсаранов) хамта 1800 гектар сабшалантай юм. Тийн, Союзна правительствын һуушын тогтоолтой дашарамдуулан энэ жэлдэ үшөө 200 гектар хадалан нэмэжэ сабшахаар хараална.

Тус колхоз мүнөө жэлдэ үбнэ ногооной ургасые дээшлүүлхын түлөө нилээд оролдогто гаргана. Энэ хабарһаа эхилжэ, 3 километр ута шэнэ канава малтажа, 2 километр хуушан канава забарилла.

Хэрбээ 1940 ондо Ждановой нэрэмжэтэ колхозой луговоуд хамта 100 га сабшалан үбанан байбал, энэ жэлдэ 300 гаран гектар уналжа, 1950 тэргэ шэбхэ тараһан байха юм. Мүнөө үедэ герасимовскэ зөөногойд хойрдохи уналгалы захиалад байнал.

Тийхэ зуура, үбнэной хүдэлмэридэ бэлэдхэл хангалтагүй. Эллэ 15 косилкануудһаа 9-нь бэлэн болоод, үлэгшэ 6-нь забарилдажа байна. Тэрэшэлэн морин тармуунууды забарилгаһаа хүсэд гараадүй.

Хүдэлмэрээ эрид найжаруулха хэрэгтэй

Энэ оной апрель нарада болоһон сельпонуудай хүтэлбэрилхы органуудтай тоосооло-һуналгалгаар сельпонуудай хүтэлбэридэ шэнэ хүнүүд ерөөн байна. Пайшигууд энэ хэрэгые бодотоор дүүргэжэ шадаха шадабаригүй ба дүүргэхы хүсэдгүй хүнүүды сельпонуудай хүтэлбэриһөө гаргажа, тэдэнэй орондо, шадабаритай, үнэн сэхэ хүнүүды дэбжүүлһэн байна.

Жэшэнь, Заиграйн райпотребсоюз хэнэйшэ мэдэнэр элээнэй урда тээ гээгдэжэ ябанан байгаа. Мүнөө энэ райпотребсоюзай хүтэлбэридэ шэнэ хүнүүд орожо, эрид хубилалта хэбэ. Хоёрдохи кварталгай тусэбье июнийн 1-дэ дүүргэбэ. Мүн Курбын адагай сельпо (түрүүлэгшэнь шүхэр Шахов) эд бараанай эрьсын хоёрдохи кварталгай тусэбье 102 процент дүүргэбэ. Заиграйн ба Верхне-Талецкэ сельпонууд тусэбөө дүүргэбэ. Энэ жэлдэ үрил-

Мүнөө сабшагдаха 2000 гектар хадаланһаа 240 гектарынь гараар сабшажа хуряаха ёһотой байна. Эндэ 20 хүн сабшалада ябаха юм. Тэдэнэртэ хэрэгтэй хажуунууд бии байбашы, гарай тармуунууд угаа дутамаг. Жэшэнь, үбнэной хүдэлмэридэ 70 тармуур бэлэдхэхэ түсэбһөө бэлэн болгоһонинь мийлэ 30. Баһа алха-дүшэ хомор, бүлюу ба запатканууд огто байхагүй, тээд «нимэ жэжэ» вүйлүүд тухайда хэншэ хэрэгсээнгүй.

Силос даралгада бэлэдхэл үшөө эхилээдүй. Энэ жэлдэ 2 лүхэ шэнээр малтажа, түхөөрлөгэ хэхэ ёһотой байһан аад, дары дээрэ хэһэн юмөн харагдангүй.

Үбнэ хуряалгын хүдэлмэрин түсэб зохёогдоһон байгаа. Зүгөөр тэрэн бригада, звено бүхэндэ хүргэгдөөдүй, харин правлений конторо соо хэбтөнэ.

Ушар нимэһөө, үбнэ хуряалгада ба силос даралгада бэлэдхэлы шамдуула туншаа эрид шагда хэмжээ абаха саг туншаа гэжэ колхозной хүтэлбэрилгэшдтэ һануула шухала.

тэ болоогүй. Харин урда жэлүүдэй үрилтын 40 мянган түхэриг суглуулагдан байна.

Гэбшэе, хүдэлмэрээ үшөө ланхэн табиагүй, үшөө хуушаара хүдэлмэриһэ байһан райпотребсоюз (түрүүлэгшэнь нүхэр Манзырев) нютагай сьрьһөө үргэн хэрэглэй эд товар ба эдөө хоолой зүйлүүды үйлэдбэрилэн гаргаха туншаа тон муугаар хүдэлмэрилөө. Загабарилгын түсэбье дүүргэхэ туншаа юушы хэзгүй. Райпотребсоюзай хажууда байгаа магазинууды даагшад Салтомоов ба Сороковиков гэгшад 20 мянга гаран түхэриг үрилтэ хэбэ.

Иймэһөө, үрилтэ хэгшэдтэй эрид шангаар тэмсэжэ, пайшигуудай даалцабарине эрхимээр дүүргэлтэ болгохо шухала.

Д. Колманов.

КУЛЬТУРНА БОЛБОСОН БАЙДАЛТАЙ БОЛОҢОН КОЛХОЗ

Хилто мүрэнэй урда бээлэ, Хэрээтэ гэжэ нютаг байдаг. Эндэхи арад зон урдынгаа бутархай таранги ядуу байтала орхижо, хамтынгаа хүсөөр ажаллажа, культурна болбосон байдалтай болохын зорилгоор «Коминтерн» колхоз тогтоожо. нэгэ бүлэ болон ажа һуунал.

Мүнөө энэ колхозой экономическа ба культурна байлалын үндөөрөө хубилаз. Хамтыч малнуудай тоо толгойе олошоруулалтаа бага бэшэ амжалтатай. Малнуудай фермэнүүдтэй байханаа гадна, үшөө аггай, зугын ба шубунай фермэнүүды эмхидхэбэ. Баһа племфермэ эмхидхэгээр хараалагдажа байна.

Энэ колхозой членүүд өөһөдынгөө оролдосотой, үнэн сэхэ хүдэлмэрээрээ колхозоо түрүү колхоз, шанга шалалтай ба культурна байдалтай болгожо шадаба. Үнгэргэжэ жэлдэ энэ колхоз ба мүл эрхим жэшээ харуулаг түрүү хүнүүд Хүдөөжаһын бүхэсоюзна выставкээ хабаадаһан байна. Энэ жэлдэ МТФ-ые даагша нүхэр Гомбев ба ахалгаша дархан нүхэр Кузнецов гэгшэд выстажэдэ хабаадаба. Залуу колхознигууд хубууд, басагад элэб мэргэжэлтэй болобо. Энэ колхозой 4 хубууд Улаан Армиин сержантууд, 1 агроном, 2 шофер, 4 комбайнер, 18 тракторист ба 1 компо-

зитор болонхой. Мүн хэдэн, олон хүгэд эхин ба хүсэд бэшэ дунда нургуулинуудта хуралсажа байнал. Колхозой центртэ 150 хүнэй багтаха клуб ба улаан булангууд бии.

Тус колхозой саашадаа улам бүри урган хүгжэхэн табтай. Мүнөө 3 автомашинатайшэ хаа, үшөө 3 тоннын 1 машинэ абаха байна. 1942—43 онуудай нюурта электростанци бариха түсэбтэй. Мүнөө жэлдэ культурна хэрэгсэлүүды абахаар 3500 түхэриг һомологдоһон байна.

Колхознигуудайн культурна ба шанга шадалтай болоһоние уриаламжа захила хүсэд гэршээнэ. Колхознигууд 15525 түхэриг уриаламжа захижа бүхыдөн гар мүнөөр түлэбэд. Энэ хабарай тарилга амжалтатайгаар үнгэргөгдөөд, үбнэ сабшаха 8 машина ба морин тармуунууд эрхим шаартайгаар забарилгадэба. Нэгэ үгөөр хэлбэл, энэ колхоз үбнэ хуряалгада хүсэд бэлэн. Мүнөө тарна халаха жатканууд забарилгадэба байна.

Эдэ амжалтануудууд ханаагаа амаржа болохогүй, туйлагдаһан амжалтанууды хэншэ буляжа абахагүй. Үшөө эхэ амжалта туйлахын түлөө тэмсэл—«Коминтерн» колхозой членүүдэй энэ үдэрэй зорилго болон.

Д. Юсунев.

Эрхим хүнүүд, эрхим фермэнүүд

«Утаата Далахай» (Закамен) колхозой эрхим хүнүүд ба фермэнүүдэй аадар суунь манай республикын ажалшадта мэдээжэ.

1939 ондо энэ колхозой хонин фермэ Хүдөөжаһын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсажа, II-дох шатын дипломоор ба фермы эрхилгшэ нүхэр Ж. Шагдуров «Бага мүнган медалар» шагнагдан байгаа.

Мүнөө нүхэр Шагдуров МТФ-ые даагша болоод байха зуураа, фермын тээ хүдэлмэрилгэшдтэй дунда жааг заршам хайнаар табияжа, фермээ түрүү фермэ бол-

гожо шадаба. Тус фермэ энэ жэлдэ Хүдөөжаһын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаха эрхэ олоо.

Эрхим хүнүүдэйнгээ дүй дүрешлүүды халан абажа, хүдэлмэрин хайн жэшэ харуулагшад олон болгожо байна. Ховишон нүхэр Х. Шойдура 122 хурьга абажа, тэдэнэ нэгшэ толгой хорлоготгүйгөөр, хайнаар харууланна. Иймэнүүд амжалтанууды туйлаһан хүнүүд энэ колхозто нилээд олон.

Б. Шобнов.

ПАР ХАХАЛАЛГЫЕ ШАМДУУЛХА

БИЧУРА, Гушадай сомоной 4 колхозууд овош ба картофелин тарилгы тарижа дүүргэбэ. Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхоз 5 га овош ба 14 га картофель тариба. Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз 8 га овош ба 21 га картофель тарна.

Мүнөө эдэ колхозууд пар хахалагдаа ороод байна. Сомон дотор 580 га пар хахалагдаа. Калнинэй нэрэмжэтэ колхоз 201 га, Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхоз 120 га хахалаба. Гэбшэе, Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз хабарай тарилгы унжагайруулан дээрһэнэ, мүнөө мийл 40 га пар хахалаба.

Д. А.

Советскэ Союз дотор

ДУНДА НУРГУУЛИНУУДА ФИЗКУЛЬТУРА ЗААХА БАГШАНАРЫЕ БЭЛЭДХЭЛГЭ

Энэ оной июль—август нарада бүхы хизаарнууд, областнууд ба автономно республикануудта, дунда ба хүсэд бэшэ дунда нургуулинуудта физкультура зааха багшанары бэлэдхэхэ нарын курс эмхидхэгдэхэ байна. Тухайта мэргэжэлтэйгээ хажуугаар нургуулида физкультурын курс зааха дуратай байһан ниитэ эрдэмэй багшанар ба сэрэгтэй хэрэгүүдэй хүтэлбэрилгэшд, тэрэшэлэн, багшанарай ба педагогическэ дээдэ нургуулинууды дүүргэхэ байһан студентүүд, багшанарай училищиян хурагшанар тус курсда абаха байна.

БЕЛОРУССИН БАРУУН ОБЛАСТЬДО НАУЧНА ЭКСПЕДИЦИНУУД

Республикын баруун областнуудта Белорусскэ ССР-эй наукануудай Академийн экспедици гарба. Торфын институт хадаа Вилейскэ, Барановичскэ ба Пинск областнуудта 4 экспедиционно отряды эльгэбэ. Зунай торшодотор научна хүдэлмэрилгэшдтөр ехэтэй газарта геоботаническа пэньжэлэлгэ хэхэ юм.

Ленфильмын кино-студии «Кино-концерт» гэжэ шэнэ уран хайхан фильм дүүргэбэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Фильмын кадрһаа, Сталинскэ шагналай лауреат, РСФСР-эй габьяата артист, орденот С. Я. Лемешев ба цыганскэ тәнец хэдэг Татьяна Оппенгейм гэгшэд байна. ТАСС-эй фото.

ХОЙТО БУКОВИНЫН ТОСХОНУУДАХИ ФИЗКУЛЬТУРА

Советскэ засагаһаа түрүүн физкультура ямаршэ хүдэлмэри нбуулагдаагүй байһан. Хойто Буковинын тосхонуудта мүнөө хэдэн арбаад спортивна талмайнууд, гордогууд ба стадионууд баригдэба. Мүнөө үедэ үбанай спорты станцинууд баригдажа байха юм. Хойто Буковинын тосхонуудта 3500 физкультуригы хамтадха-

бан 122 коллектив байгуулагданхай. Мүнөө хүдөөгэй 50 футбольно команганууд мурсыжэ захилаба. Заставноскэ районной Юркицы тосхоной бүхы залуушууд физкультура хэдэг юм. Эндэ гимнастическа ба хүнгө атлетикаер, волейболоор борилго боложо байдаг.

ДЗЕРЖИНСКЫН НЭРЭМЖЭТЭ ЗАВОД ХАХАД ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБЫЕ ДҮҮРГЭБЭ

ДНЕПРОДЗЕРЖИНСК, июнийн 16. (ТАСС). Хахад жэлэйнгээ түсэбье уридшалан дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрьсөө үүсхэгшэ Дзержинскын нэрэмжэтэ металлургии заводой коллектив болбол үсэдлэр металлургическа бүхы циклээр хахад жэлэйнгээ түсэбье дүүргэбэ.

Мартеповскэ эрхим цех болохо № 3 цехтэ июнь соо хайлуулагдан буладай 90 процентнь түргэн аргаар хайлуулагдан байха юм. Арбанхоёрдохи пешангай булад хайлуулагшад нүхэд Евченко, Годуленко ба Степанченко гэгшэд нарын эхилхэнэ хойшо 50 хайлуулгы бүхыдөн түргэн аргаар хэһэн байна.

ЯРОСЛАВЛЬ—КОСТРОМА ХАРГЫ БАРИЛГАДА—37000 КОЛХОЗНИК

Ярославль—Кострома харгы барилга дээрэ угаа ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Июнийн 15-дэ эндэ областиян 16 районһоо 37 мянган колхознигууд гарба. 10—15 хоногой торшо дотор колхознигууд 600 мянган кубометр газар малтаха юм.

